

likanu Slomšku postavil vredni duševni spominek! Al za to treba mu okoli 800 naročnikov in zanesljivih plačnikov.

Politične stvari.

Kdo dela razpor?

Čem bolj se bliža obravnava vojaške postave v zbornici poslancev, tem bolj se množijo glasi, da se bode ustavaška stranka uprla tej postavi. Po takem se tedaj zmerom očitnejše kaže, da ustavaški patrijotizem, s katerim se je ta stranka zmirom šopirila in vzlasti nas Slovane pred vlado kot sovražnike Avstrije denuncirala, bil je golo hinavstvo. Čehe, katerih 16 let ni bilo na Dunaj v državni zbor, so proglašali za Moskovite, in tudi vsi drugi Slovani bili smo jim panslavisti. Zdaj, ko čez 16 let imamo popoln državen zbor in vsi poslanci konservativne stranke delajo na soglasno postopanje o vseh važnih državnih vprašanjih, zdaj pa se ustavoverci upirajo eni najvažnejših postav. Nikomur ni neznan, da vojaštvo je velika butara, ki jo nosijo vsi narodi Evrope; vsak vé, da velike stalne armade so ljudstvu stalna nadloga, katera ne pripušča, da bi se popolno zacelile rane, ki jih je toliko let gospodarstvo liberalcev sekalo blagostanju ljudstva. Al hudodelstvo velike izdaje bilo bi zahtevati od avstrijske vlade, da bi ona sama orožje na stran položila, da bi ona prva pred vsemi družimi vladami stalno armado razpustila ali jo na toliko zmanjšala, da bi ne bila v stanu braniti državo kakoršnega koli nevarnega napada. In prav to je, kar je konservativno stranko v zbornici poslancev pripeljalo do trdnega sklepa, da bode soglasno glasovala za predlog vladni, ne na ljubo ministru Taaffe-u, ampak iz poštenega patriotizma.

Če ustavoverci hočejo nasprotovati sprejemu vojaške postave zgolj zato, da bi vrgli Taaffeovo ministerstvo, jih moramo vendar vprašati: kaj neki je pregrešilo zoper ustavo, kaj neki je vsulo pred prag konservativni stranki, da ga za to preganjajo ustavoverci? Naj nam povedó le eno tako dejanje! Če se ustavoverci bojijo, da se ministerstvo potem, ko ima vojaško postavo po svoji volji v žepu, popolno vrže v naročje konservativcem, more pač isti strah imeti konservativna stranka, da se minister Taaffe popolno zedini z ustavoverno stranko. Vojaška postava je postulat države avstrijsko-ogerske, je postulat krone, je postulat skupne vlade.

Tudi naši poslanci in ž njimi poslanci cele konservativne stranke čutijo veliko odgovornost, ki jo na-se vzamejo z glasovanjem za to, da število vojakov, kakor dosihmal, tako tudi za 10 let naprej znaša za čas potrebe 800.000, al zato oni ne bodo pozabili na to, da se davkoplačevalcem butara vojaških stroškov olajša kolikor mogoče.

Naši dopisi.

V Gorici 23. nov. — Imamo že nekaj let v Gorici „društvo goriških gospá v podporo ubogim“, katero jim po zimi kosilo kuhati daja in to s pomočki, ki jih dobiva po prostovoljnih darovih, po predstavah v gledišči i. dr. Letos je napravilo to društvo „bazar“. Ker je pa došlo premalo darov, razposlalo je te dni predsedništvo društveno v 3 jezikih vabilo, da naj bi do 25. t. m. poslal, kar ima še kdo poslati. Nad tem

pozivom samim na sebi se gotovo nihče spodtikati ne more, k večemu nad obliko nemškega in slovenskega teksta, katerih kritika pa ne spada sem. Kdo bi bil tedaj mislil, da bode vabilo komu v pohujšanje za to, ker je — v 3 jezikih natisneno?! Poslušajte, kako piše o tem naš (?) čez-Sočni „Isonzo“! „... V Gorici se govori, piše in misli po italijanski („italiamente“), za tega voljo zadostuje v povabilu namenjenem meščanom italijanski jezik; škoda za čas, trud in denar, ki se je potratil za prevod v dva druga jezika. Že lani je bila prestava v nemški jezik neopravičena; kar se je pa letos zgodilo, je absurdno..... K čemu je vabilo predstavljeno v slovenski jezik? v jezik naših kmetov? Kmetje ne berejo, in to iz naravnega vzroka, ker — brati ne znajo; dokaz temu pičlo število čitateljev „Soče“. Ali se je vabilo prestavilo za tiste 3—4 panslaviste, ki so si napravili med nami svoje šotore? Če je tako, je predsedništvo slabo računilo, ker ni vedelo, kako daleč sega njihova radodarnost. Bolje bi bilo, ko bi se bili prihranili stroški za prevod, papir in tisk in da bi se bil obrnil dotični denar, ubogim na korist...“. Tem besedam — gotovo v uredništveni pisarnici skovanim — dalo je uredništvo obliko lista neke gospé do uredništva. Če je res kaka gospá kaj tacega pisala, naj ji veljajo besede, ki jih je pater Abraham a St. Clara v neki pridigi rekel dunajskim gospém svojega časa. Če je pa navedeni list uredništvena trojica skovala — nimamo v priprostim kmetovskem slovenskem jeziku dovolj primerne in krepkega izraza, da bi spodobno zaznamili „Isončevo“ nesramnost. Znabiti bi pisatelju omenjenega lista pristojal znani izrek neutralnega jezika: „Das ist eine Gemeinheit“! V deželnem zboru in odboru je enakopravnost obeh deželnih jezikov že od nekdanj priznana; prav tako v šolah; po oglih mestnih ulic beremo večkrat razglase v treh jezikih in celó „Isonzo“-vega kandidata, dr. Vicentini-a, volitveni oklic — s kubitalnimi črkami tiskan — kinčal je pred 4 meseci naše ogle; in zdaj — se hinavci spotikajo nad nedolžnim 3jezičnim vabilom! Bog varuj, da bi vsi naši someščani taki bili. Vem pa za gotovo, da so se vsi pošteni Lahi grozili nad hudobnim anakronizmom „Isonzo“-ve klike. Tudi Slovencem pravični „Eco del Litorale“ piše o tej zadevi danes tako: „... Ta gospá ne pozná dolžnosti uljudnosti.... Slovenski jezik ni le jezik naših kmetov, temuč tudi mnogih olikanih oseb v Gorici, ktere bi lahko tisto gospó v kulturi podučevale... Sicer pa je naše mesto mejno mesto; govoriyo se tu 3 jeziki: italijanski, nemški in slovenski, in je želeto, da bi bila sloga med tukajšnjimi narodnostmi.“ Fiat! — V čitalnici bo jutre veselica, pri kateri se bodo pobirali prostovoljni doneski za pogorelce v Koritnici na Bovškem. — Za te iste pogorelce je podaril presvitli cesar 600 gold. — Tudi po vsej deželi se nabirajo za-nje milodari. — V 4 tukajšnjih cerkvah bodo večdnevne izredne svečanosti o 25letnici razglasitve vérske resnice neomadežvanega spočetja D. Marije (8. dec.). — Grofinja Chambord je prišla v petek ponoči v Gorico; v prvi polovici decembra pride tudi grof. — V Št. Petru je obhajal oče državno-zbornega predsednika, eksc. flem. grof Iv. Coronini svoj 86letni rojstni god. Častitljivemu starčeku sta še čvrsta duh in teló.

Iz Kostanjevice 20. nov. (Goveja kuga. Gosp. Dolenc pri nas.) Prosti smo kuge! Sl. deželna vlada je razglasila, da so Kostanjevica in Globočice goveje kuge proste, le Slinovce so še zaprte, kjer se je bila kuga najkasneje objavila. Nek besen človek se je bil v „Slovenecu“ zavoljo mojega dopisa v „Novicah“ in v „Narodu“ čez-me spravil ter me skušal z blatom ometati, a

je le samega sebe zdatno oblatil. Kdor je moja dva dopisa bral in pozneje onega lažnjivega v „Slovenca“, mi bo gotovo pritrnil, da je dopisnika „Slovenčevega“ luna trkala, ko je pisal oni članek. Al pustimo to, naj vam danes raji poročam kaj bolj veselega, ko o grozni kugi. — 12. dne t. m. je vodja vinorejske šole slapenske gosp. Dolenc prišel le-sem ter si v družbi tukajšnjega, za napredok kmetijstva vnetega posestnika gosp. F. Marešiča najprej ogledal vinograde stare in nove, kleti in pripravo v kletih; pokušal je tudi vina, in tako mu je bilo mogoče, drugi dan in v petek povedati nam, kaj je tukaj dobrega, kaj pa slabega opazil. — Škoda le, da se je naznanilo g. Dolenca, da pride v četrtek k nam, zakasnilo, tako, da ni bilo mogoče, tega ljudem s prižnice razglasiti. Naznanilo se je to sicer otrokom v šoli, ter naročilo, naj staršem doma povedo, ter jih povabijo, da pridejo v obilnem številu poslušat koristne nauke; al ljudje ne porajajo otročjega pripovedovanja, poleg tega se jim je pa tudi mudilo napravljati steljo, ker je bilo vreme lepo, in zato, žalibog, ni bilo toliko slušateljev, kakor bi bilo želeti. So pa tudi pri nas nekateri taki butci, ki si domišljujejo, da so že vso modrost z veliko žlico pojedli, čeravno jim neumnost povsod iz glave gleda! Tabi ne le, da sami o nikakoršnjem napredku slišati nočejo, še druge odvrtačeje, češ, „kaj boš hodil poslušat bedarije, vsaj sam več veš kakor vé škric.“ Tako je pri nas govoril nekdo, ki je do novejšje dobe tu nemčurjem zvonec nosil. Na kratko rečeno: poslušateljev je bilo vseh le 30. Al kolikor jih je bilo, bili so taki, ki niso poslušali le z ušesi zato, da bi imeli kaj pozabiti, ampak poslušali so s trdno voljo, da bodo skušali dobre nauke tudi posnemati. Se ve, da smo bili tudi nekateri taki vmes, ki nimamo prilike lepih naukov dejansko izpeljevati, al trdna volja nas je, to, kar smo slišali, ob priliki povedati onim, ki niso k predavanjem priti mogli. Med temi poslušalci sta bila tudi duhovna gospoda, ki sta se za nauk bolj zanimala ko marsikater kmet. — Gosp. vodja slapenske šole nam je po kratkem nagovoru povedal, kaj on misli o tukaj najbolj razširjenih trtah in o tukajšnji in sploh dolenjski trto- in vinoreji. Rekel je, da je dolenjska trtoreja na najnižji stopinji, kolikor je on prilike imel se prepričati tega. Svetoval je opustiti trte malopridne ter nadomestiti jih z boljimi. Med najslabejšo sorto je prišel zeleniko, zato, ker, kakor so vinorejci sami pritrnili, o 10 letih komaj enkrat popolnem dozori; tedaj če tudi obilo, pa navadno vendar preslabo vino daje. Vinorejec bi moral trte imeti, ki mu leto za letom dajejo obilo in dobrega vina. Ljudje, ki se na vina umejo, pravijo, da zelenika mora biti 4 in celo 8 let stara, da dobra postane. Kateri kmet pri nas pa more vino toliko časa doma držati? In ker tega ne more, ga ko čvička cenó prodá. Svét gosp. Dolenca o zeleniki je bil: „Dokler boste sadili zeleniko, ne bo napredka.“ Bolja ko zelenika je belina = ribola, vendar tudi ta še prekasno zori, zato naj se tudi ta z boljimi trtami nadomesti. — Lipna ali lipava, katera ima menda ime po svoji domovini „Lipavi“, zdaj Vipavi, ni hvale vredna, ker se prerada osiplje in ne napravi do 20% sladkorja. Sodba o lipni je tedaj bila: „Proč ž njo!“ — Peles-gnjed dozori najslabše, toraj ven ž njim! — Javor, ki mu tudi desetina ali dedšina pravijo, je uže po imenu spoznati, da ni prida. Vino te trte so nekaj vinorejci za desetino prihranili, tedaj tudi proč z javorom!

Za dobro sorto pa je gosp. vodja pripoznal muškato. Ker je pa muškato več plemen, nam je pripočel posebno rumeni in rudeči muškato. Ker ga pa tatje silno radi oberajo, bila bi edina pomoč, da se ga obno zasadi. Muškato mošt pa naj se meša z drugim

vinom, ker sam prehudo diši. — Posebno pa je med belimi plemeni pohvalil kraljevino, rekši, da pred njo naj se vsak vinorejec odkrije. Pripovedoval nam je, kako izvrstna in draga vina se drugod napravljajo iz kraljevine, in da je bila na Dunaji v vinorejski razstavi ravno Kegljjevičeva kraljevina pred vsemi odlikovana. Tukajšnji vinorejci pa si ne upajo napravljati vina iz same kraljevine, češ, da je tako vino premeško, da teče kakor olje. Al temu je po spričbi g. Dolenca krivo napačno ravnanje s trto, napačno ravnanje z grozdem pri trgatvi in pa napačno ravnanje z vinom samim. — Med črnimi plemeni je bila, med tukajšnjimi črninami debela črnina — eni ji pravijo kavka — za dobro spoznana; ona se pa ne sme zamenjati s slabim volovnikom. To našo najboljšo črnino pa drugod uže iz vinogradov trebijo ter jo z boljimi vrstami nadomestujejo. Tično, katero ime uže samo kaže, da je tudi dobra, bi bil kmalu pozabil imenovati. — Šopatna ali raztresenka je slabeja ko kavka. Drobna črnina je sladka, al preredke jagode ima.

Tako smo tedaj pregledali vse naše trte, a videli smo, da imamo silno malo dobrih, ki so vredne, da v vinogradu stojijo. Gosp. Dolenc se je le čudil, da iz tako slabih trt še tako primeroma dobro vino dobimo. Rekel je, ko bi se Dolenjci poprijeli umne trtoreje ter sčasoma slabe vrste trt z boljimi nadomestili in bi z moštom in vinom prav ravnali, da bi dolenjska vina prekosila na daleč okrog vsa druga vina v dobroti, in ker tukaj obdelovanje vinogradov toliko ne stane ko drugod, tudi v ceni. Mesto tukajšnjih slabih trt nam je gosp. Dolenc nasvetoval saditi sledeče: 1) Ostlieber, najizvrstnejšo trto, katera daje grozdje, ki dá mošt s 24% sladkorja. 2) Rülandec, umazane barve, jako rodovita sorta, ki daje znanega šampanjca. Ostlieber in Rülandec imata majhne grozde, pa tacih sila mnogo. Vse vrste pa, ki rodé majhne grozde, dajejo veliko bolje vino memo onih, ki imajo velike grozde. Poleg tega je Rülandec edina vrsta trt, ki je gnjilobe prosta. 3) Sip, izvrstna ipavska trta, daje rumeno grozdje. 4) Italijanski rizling; da je to izvrstna trta, spričuje najbolje to, ker se na vse kraje silno razširja; rodi obilo. 5) Španjol (Gutedel), katerega je več vrst, najbolji je hrustlasti in rudeči. 6) Grganja; rodi mnogo in velike grozde; doma je v južnih Tirolih, daje fino vino. Ker ta trta najmanj 14 dni pozneje odganja kakor druge, zori pa takrat kakor rizling, je posebno izvrstna za nižave.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Postojne 10. nov. (Konec.) Vrabške jerebice dopis od 1. avg. t. l. omlatil je otep prazne slame. Poglavitno v teh smeteh je to, da praša: „War es diesen „Kolegen“ (národnim učiteljem) um die Fortbildung oder um die Politik, Denunziation und Ruhestörung zu thun?“ Kdo je denuncijant in pa kaljivec mirú? Narodni učitelji gotovo ne, ker jim je ovaduštvo najostudnejša reč, a ravno ono je vas „zwergerjev“ edina lastnost. Če ni temu tako, zakaj je pa vaš kvadrat prec dne 11. julija t. l. — v petek po konferenci — na vse zgodaj nekega národnega učitelja v šolo špicljat (ne nadzorovat) prišel, a se je dobro opekkel, ker ga je na svojem mestu dobil. Kakošen mož je pa vaš glasoviti Vodopivec, veste najbolje sami, pa vemo tudi mi. — In ti, nemčurče v surki, in pa še dva druga tvoja zagrizena „zwergerja“ v vipavski dolini, kakošni ste pa vi? Evo fakta! Med preteklimi počitnicami romali ste prav po turški šegi v „Meko“ k svojemu še živemu Mahomedu drug za drugim, ga pridušali, da naj vse narodne učitelje iz tukajšnjega okraja prestavi pa pozoblje, osobito enega, kate-

rega pa zavoljo dobre vinske kapljice kaj radi pohojevate in on vas po stari slovenski šegi tudi vselej dobro postreže, a v zahvalo potem ga v njegovem kraju „surovega neolikanca“ pri ljudeh črnite. A ta poštena duša je še celó tako dober, da za „zwergerje“ v denarnih stiskah celó v svoj lastni žep seže, in za obresti tolike dobrote prejema pa — grdo nehvaležnost. Ko je „Mohamed“ vašim željam zadostiti obljubil, ste se prav hudobno narodnim učiteljem v vipavski dolini v pest smijali ter od strani in pa tudi direktno sami — po „laufposih“ hrepeneče poizvedovali. To, to je vaša slava in čast! To ste tisti „wahre Schulmänner“ kakor „lucus a non lucendo“. Začnite vendar enkrat pokoro delati, pokažite enkrat svetu svojo pravo stran, kakoršni ste v resnici. Res, v tolažbo vam povedati morem, da pravih narodnih učiteljev ni toliko kot listja in trave, a ti so pa lahko na svoje moštvo ponosni ter smejo s Črnogorci reči: „Malo nas je, a smo ljudi“. Za nameček še nekaj. Koga presvitli vladar spoštuje in odlikuje? Morda li matadorje vašega tabora? odpadnike, renegate? Kaj še! Zgled imate na bližnjem Primorskem. Poglejte spoštovanega, za šolo vnetega národnega moža g. Klođiča, c. kr. deželnega šolskega nadzornika. On, sin priproste matere, povzdignjen v baronski stan, naj bode vam, in pa tudi vsemu poštenemu slovenskemu učiteljstvu uzor in zgled, če domovini hočete v resnici kaj koristiti in šolstvo na visoko stopinjo olike in napredka povzdigniti. Kaj ljubljanski „strahmož“ k temu pravi? Pravica, značaj, temeljitost in pravo domoljubje so vendar kaj več, nego renegatstvo. Toraj, národní učitelji, ostanite vedno to, kar ste do sedaj bili; ne bojte se praznih in votlih strahov; bodite na svojo značajno stanovitnost ponosni! Tudi vi mlajši, kateri ste v našem okraju letos na novo nastavljeni, pokažite, koliko prave temeljitosti ste si v šolah priučili. Poglavitni nalog šole je, stanovitne značaje odgojevati. In, če bote značajni narodnjaki ostali, pridobili si boste tudi pravo zaupanje in ljubezen nas narodnih Notranjcev, ki vas plačujemo. Vsaj bomo še doživeli videti, s kako skremženimi obrazi bodo se, kedar čas pride — kateri menda daleč ni — nekatere učiteljske kukavice zopet v narodni tabor nazaj povračevale — če bode še kdo za-nje kaj maral! Grenjka in zoperna bode ta pot!

Notranjec.

Iz Adlešič pri Kolpi 23. nov. — 9. dne t. m. so se vršile pri nas volitve novega občinskega zastopa, pri katerih 20. dne t. m. so bili izvoljeni sledeči trije možje, vsi vrli narodnjaki: Ivan Adlešič iz Adlešič za župana, za svetovalca pa Miko Požek iz Adlešič in Miko Marentič iz Fučkovic. Živili! — Kod nas je snega malo, vreme toplo.

Iz Ljubljane.

Našega grofa Josipa Barbota ni več!

Umrli je v službi domovine, v poslanstvu na Dunaju, 23. dne t. m. po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, 55 let star. — Truplo premilega nam ranjcega se prepelje v domovino in 27. dne t. m. ob treh popoldne na farnem pokopališči pri sv. Rupertu na Dolenjskem v lastno rakev položi. Slovenski državni poslanci mu poklonijo venec z napisom: „Iskrenemu rodoljubu, predragemu tovaršu“. Isto tako mu pokloni ves klub venec.

S častito rodovino ranjcega žaluje vsa naša domovina na grobu rodoljuba, čegar značaj je bil res čist kakor zlató in trden kakor skala. Večni mu spomin!

Po naročilu ljubljanskega národnega kluba se danes podá gosp. Potočnik v Št. Rupert, da juter o pogrebu položi venec na rakev preljubljenega grofa Barbota z napisom: „Domovina vernemu svojemu sinu“.

— (Iz seje dežel. odbora 21. novembra.) Na povabilo mestnega župana je deželni odbor sklenil, vdeležiti se na kolodvoru svečanostnega sprejema domačega pešpolka št. 17 ob njegovem prihodu iz Bosne 26. t. m.; — županstvom občin ob železnici od Primorske meje pa do Borovnice je deželni odbor naznanil dan prihoda tega polka, da ga po svojih deputacijah pozdravijo; — deželni vladi se na dopis zarad zistemizacije deželnih služeb živinozdravnikov odgovori, da se stroški za živinozdravnike tem manj morejo na deželni zaklad prevzeti, ker postava iz l. 1870. o zdravstvenih zadevah v to ne veže; — na dopis c. k. deželne vlade se vožna tarifa po 9 soldov od 1 konja in kilometra. za l. 1880 potrdi; — eno vnovič izprazneno deželno štipendijo za sprejem v vino- in sadjerejsko šolo na Slapu je deželni odbor podelil prošniku Petru Vrisku iz Rateškega kraja.

— (Seja mestnega odbora) 24. dne t. m. je bila jako interesantna, kajti zašel je na politiško polje in obe stranki (ustavoverska večina in pa národna manjšina) imeli ste priliko dejansko pokazati svoje stališče o sedanjem ministerstvu. Naj tedaj o tej seji kaj več povemo. Na dnevnem redu je stal predlog: „naj odbor sklene peticijo na državni zbor, da prenaredi nekatere paragrafe vojne postave.“ — Nagon k tej peticiji je prišel od mestnega odbora iz Gradca in v današnji seji ga je zagovarjal odbornik vitez dr. Kaltenegger. — Znano je, da je važna vojna postava ravno zdaj na dnevnem redu državnega zbora. Naši ustavoverci pa so s tem predlogom hoteli svojim tovaršem v Gradcu na pomoč priti, ki so, kakor gori rečeno, enako peticijo na Dunaj poslali državnemu zboru, misleči, da narodni poslanci ne bodo zapazili, kaj za grmom tega na videz nedolžnega predloga tiči. Al zmotili so se. Narodni odbornik gosp. Potočnik se je oglasil zoper ta predlog in je v tehtnem govoru razložil, da mestni odbor nikakor ni kompetenten se mešati v postavo, katera vsak čas pride v državnem zboru v razpravo; večina dunajske zbornice je pa zdaj taka in ima med seboj take duhovite in ljudoljubne možé, da jim ni treba poduka ljubljanskega. Tej zbornični večini in pa sedanjemu ministerstvu se sme zaupati, da bodo brez suflerjev graških in ljubljanskih pravo zadeli. — Če se je ljubljansko konstitucijsko društvo unidans svojim sklepom, da smejo družabniki njegovi tudi v sedanjem ministerstvu še prazne klopi zasesti, če se jim ponudijo, pred celim svetom na smeh postavilo, ne sme vsaj mestni zastop tacega zasramovanja si na-se nakopati. Če vendar — je nadaljeval govornik — vi, gospodje, vkljub temu pošljete svojo peticijo na Dunaj, vam morem koj naravnost povedati, da narodni odborniki državnemu zboru pošljemo protest zoper njo. — Če je uže govor gosp. Potočnika razburil ustavoverce od prvega do zadnjega, jih je še bolj zbegal predlog odbornika gosp. Petričiča. On je popolno pritrdil predlogu Potočnikovemu, da naj mestni odbor opusti nasvetovano peticijo in, ker ima on in vsa národna stranka v sedanje ministerstvo zaupanje, je stavil predlog, da naj mestni odbor zaupnico pošlje ministru Taaffe-u. — Sedaj se je vnela viharna debata; dr. Kaltenegger, dr. Suppan, dr. Schrey, dr. Schaffer in Deschmann so pričeli borbo zoper predlog Potočnikov, ki pa je vse njih ugovore krepko odbil kot jalove sofizme. Se ve, da je konečno ustavoverska večina enoglasno za svoj predlog glasovala. Al še bolj interesantno je to, da je ustavoverska večina

tudi enoglasno zoper predlog Petričičev, da naj se pošlje grofu Taaffe-u zaupnica, glasovala in tako mu indirektno nezaupnico votirala ter se nasprotnic sedanjih vladi objavila. Morebiti bo Taaffe prestrašen od ustavovercev ljubljanskih, popustil ministerstvo, in na potem izpraznene klopi se vsedejo: ces. kralj. dvorni svetovalec vitez dr. Kaltenegger, ces. kralj. deželni šolski nadzornik Pirker, ces. kralj. nadinženir Ziegler in ces. kralj. sanitarni koncipient dr. Keesbacher. Vederemo!

— (Čitalnična „beseda“) v nedeljo, prva zimske sêzone, je privabila mnogo družbenikov v svojo dvorano, ki so bili jako zadovoljni z vsem, kar so slišali in videli. Kakor vselej, tako so tudi ta večer naši gospodje pevci pod vodstvom gosp. V. Valente častno rešili svojo nalogo; gledališka igra „norišnica v 1. nadstropji“ je neprenehoma izbujevala veselost, in izvrstno ljubko je gospá Albina Valenta razložila, s čem bode čitalnica stregla to zimo svojemu občinstvu. Naj njen govor natisnemo ves, da privabi morebiti še marsikoga v kolo čitalničnega zabavnega delovanja. Tako-le se je glasil:

„Častita skupščina! Zime nemili čas je nastopil. Velo listje padlo je z drevja, sneg meri belo svoje platno, mrzla burja brije, in veselja, ki smo ga nedavno iskali pod milim nebom, iščemo zdaj — pri topli peči. Skratka rečeno: Nastopila je zimska sêzona, katera tudi čitalnice kliče na živahnejše delo. I kaj bo čitalnica naša prinesla nam prihodnji zimski čas? — vprašale boste Vé, častite gospé in góspice, in Vi, spoštovani gospodje. Na to vprašanje odgovor dati, dal mi je mandát odbor naš.

Pesmi, govori, igrokazi: to je tista trójica, okoli katere se bodo sukale zabave čitalnične tudi to sêzono v národnem našem domu. „No, in družega nič?“ me utegne ta in una gospica nejevoljno vprašati. — Ker lahko uganem, kateri zajček za grmom tega vprašanja tiči, tudi takoj lahko na to interpelacijo odgovor dam, — no! tudi plesali; plesali bomo „male“ in „velike“ plese, da se ne bode pritožil prešerni pust, da se mu krati ravnopravnost starodavna, kakor se dandanes (če smem prav natihoma reči, da me kdo ne sliši) krati marsikatera druga pravica — tu pa tam. Da pa bode mogoče, ves ta program izvršiti, se odbor po meni zaupljivo obrača do Vas, častiti gospodje, ki se odlikujete z zmožnostjo lepega petja, s toplo peticijo, da, kakor zmerom dozdam, tako tudi vprihodnje ostanete čitalnici podstavni steber. Vsaj ste uže pri toliko prilikah domá in tudi zunaj mej demačih sveta sijajno pokazali, kaj premore Slovenca pesem! S petjem pa naj se vrstijo deklamacije dobro izbrane, — berila humoristična ali podučna, — govori pravilom čitalničnim primerni, da se tako tudi v naših zabavah izpolnuje pregovor: „variatio delectat.“ — Vsem temu pa naj se pridružijo tudi toliko priljubljene gledališke igre, da se tako slovenska Talija, ki se je po nemilih, al, kakor se nadejamo, le začasnih nezgodah tužna umaknila iz javnega gledališča, zopet vesela vrne v čitalnico — rojstni svoj dom.

Z združeno močjo tako idimo na delo, da nas bode mati Slovenija vesela, videti, da sinom in hčerkam njenim ni treba, kakor drugim, najemati tujih moči za izvršitev svojih nalóg. — Čitalnice se — vsaj tako beremo pogostoma — v resnici imenujejo ognjišče za vnémo domoljubja; želeli bi toraj bilo, da bi okoli njega se zbirali vsi, prav vsi, ki hočejo vredni biti častnega naslova „domoljuba“!

To, častita gospôda, bil je moj mandat, da sem

stopila nocoj prva na oder pred Vas. Zapuščam ga s sladko nado, da nisem bila glas vpijočega v puščavi. I v to ime: na zdravje!“

— Po „besedi“ je čitalniški pevski zbor po mnogoletni navadi počastil imendan dr. Jan. Bleiweisa, predsednika čitalničnega, z jako lepo serenado pred njegovim stanovanjem.

— Danes zvečer pridejo vrli slovenski sinovi našega peš-polka Kuhna iz Bosne v Ljubljano. Velikanske priprave za vredni sprejem se delajo od vseh strani; naj bi izvršitvi celega programa le tudi nebó mило bilo! Program na maršu skozi Ljubljano pa je ta-le: 1) Pozdrav polka s topovi o prihodu 26. t. m. zvečer po strelnem društvu s strelišča. 2) Zvečer ob 1/2 7. uri slovesni sprejem polka na ozaljšanem peronu južnega kolodvora. 3) Pri uhodu polka po dunajski eesti pri slavoloku blizo deželne bolnišnice, kjer bodo društva s svojimi zastavami in znamenji zbrana, izroči gospica Jamšekova s slovenskim govorom srebrni lovorov venec. 4) Odhod polka, spremljevanega po društvih, v kasarno. 5) Dné 27. t. m. zvečer ob 7. uri banket na čast došlih gg. častnikov in pogostovanje vojakov v ozaljšanih prostorih starega streljšča.

Ker slavni naš polek maršira kmalu na Dunaj, kjer ostane v garnizoni, ga nameravajo, kakor nam g. dr. Poklukar poroča, slovesno pozdraviti tudi na Dunaji bivajoči slovenski državni poslanci.

— (Pariških fotografij na steklo) je zdaj razstavljena uže 6. vrsta, v kateri se vidi Švica s svojimi velikanskimi snežniki, jezeri itd. Kdor je dozdam zamudil ogledati si to prekrasno razstavo, naj hiti jo pogledat. Jutri bode razstavljen Egipt s svojimi piramidami in drugimi starodavnimi znamenitostmi. Za to vrsto pridejo le še 4 vrste, namreč: Italije drugi del, Carigrad, pariška svetovna razstava 1878. leta in pa Avstrija. Toraj še enkrat ponavljamo: kdor hoče videti velik del sveta v najlepši naravni obliki za 20 kr., naj ne zamudi kratkega časa, ker so na ogled razstavljene podobe le še do 13. decembra.

— (Goveja kuga) je minula v 42 okrajih, okuženih je tedaj le še 14. Dozdam je v vsem skupaj poginilo ali pa pobitih bilo 377 goved, 27 ovác in 14 kozá.

— (Na prodaj pride po dražbi kakih 100 kónj topničarskega polka 3. dne prihodnjega meseca v Ljubljani.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V zbornici poslancev se je v seji 22. dne t. m. dovršila v ogerskem zboru uže rešena razprava o postavi zarad sprejema Bosne in Hercegovine v skupno avstrijsko-ogersko colno zavezo. Bosna in Hercegovina dobite za zdaj 600.000 gold. v zlatu iz skupnih colnih dohodkov.

— Danes se prične obravnava postave o goveji kugi. Vojaška postava mora te dni v razpravo priti, ker pred shodom delegacij, ki ima biti uže početkom decembra, želi vlada vojaško postavo rešeno imeti. Za gotovo se pripoveduje, da ministerstvo ne odstopi, če tudi se vojaška postava ne sprejme s potrebno večino; utegne se pa zgoditi, kakor se „Politiki“ telegrafuje, da potem vlada razpusti državni zbor in potem dobi večo večino.